

JUSTIITSMINISTEERIUM

Vabariigi Valitsuse tegevusprogramm aastateks 2015-2019

Norman Aas

Justiitsministeerium / kantsler

09.06.2015

Vabariigi Valitsuse reglement

§ 2. Vabariigi Valitsuse töö kavandamine

(1) Vabariigi Valitsus kavandab oma tööd tegevusprogrammi abil.

(2) Tegevusprogrammi koostab Riigikantselei peaministri juhiste ja ministrite ettepanekute alusel.

(3) Tegevusprogrammi kinnitab Vabariigi Valitsus peaministri ettepaneku alusel.

Eesmärk ja sisu

Tagada koalitsioonileppe elluviimine Vabariigi Valitsuse ja ministeeriumide poolt

Tegevusprogrammis pannakse paika:

- konkreetsed tegevused koalitsiooni eesmärkide/lubaduste elluviimiseks
- tegevuste eest vastutaja ja kaasvastutajad
- tegevuse tasand (valitsus või minister)
- tähtaeg kuu täpsusega

4. RIIGIREFORM

4.2 Hoidume ülereguleerimisest ja seaduste ületootmisest. Uue normatiivakti väljatöötamise tingimuseks on *ultima ratio* põhimõte ehk selle vajalikkuse veenev põhjendamine ja rakenduspraktika analüüs. Toetame selge ja lihtsa õigus- ja ametikeele kasutamist. Käivitame laiapõhjalise parlamentaarse protsessi eesmärgiga kujundada bürokraatia vähendamisele suunatud õiguskultuuri.

Dereguleerimise programmi kontseptsioon, juuli 2015

4. RIIGIREFORM

4.3 Edendame horisontaalset koostööd ministeeriumite vahel, suurendades peaministri rolli koostööprobleemide lahendamisel. Vaatame üle valitsuse ja valitsusasutuste moodustamise ning toimimise (halduskorralduse) reeglid, et need oleksid efektiivsemad ja paindlikumad ning võimaldaks järgida konkreetse valimisperioodi poliitilisi prioriteete.

Analüüs ja ettepanekud valitsemis- ja halduskorraldusest, juuni 2015

6. JULGEOLEK JA RIIGIKAITSE

6.2 Jätkame laiapindse julgeoleku ja riigikaitse juurutamist ning suurendame peaministri ja Riigikantselei rolli selle juhtimisel. Töötame välja ja võtame vastu Riigikaitseseaduse rakendamiseks vajalikud õigusaktid. Viime lõpuni 2011. aasta Põhiseaduse muutmisest tuleneva riigikaitse juhtimise reformi, sisustades valitsuse, sh Vabariigi Valitsuse julgeolekukomisjoni keskse rolli riigikaitse korraldamises.

Laiapindse riigikaitse õigusliku reguleerimise lähteülesanne, juuni 2015

8. SISSETULEKUTE KASVATAMINE JA ETTEVÕTLUSE EDENDAMINE

8.29 Arendame ettevõtluskeskkonda sooviga luua Eestist atraktiivseima piirkonna maailmas. Käivitame iduettevõtete kiirendiprogramme. Parandame suure kasvupotentsiaaliga alustavate ettevõtete jaoks riskikapitali kättesaadavust riigi kaasosalusega fondide kaudu.

Parema ja konkurentsivõimelise ärikeskkonna regulatsiooni lähteülesanne, juuli 2015

11. ÕIGUSKORD

11.2 Lähtume Riigikogus heaks kiidetud kriminaalpoliitika arengusuundadest, ja peame tarvilikuks eelistatult tegevusi ning vahendeid:

11.3.1 alaealistega seotud ja nende vastu suunatud kuritegude, eelkõige

seksuaalkuritegevuse, vastaseks võitluseks

11.3.2 organiseeritud ja raske peitkuritegevuse, sealhulgas korrupsioon, narko-, suure kahjuga majanduskuritegevuse ja inimkaubanduse, vastaseks võitluseks,

11.3.3 perevägivalla, eelkõige korduva vägivalla avastamiseks ja tõkestamiseks.

11. ÕIGUSKORD

- Kriminaalpoliitika arengusuundade aastani 2018 elluviimine
- Vanglast vabanenutele üle-Eestilise tugiteenuse käivitamine
- Süüteoennetuse nõukogu töö käivitamine
- Laste seksuaalse väärkohtlemise ja kuritarvitamise vastase Lanzarote konventsiooni ratifitseerimise seaduse eelnõu

11. ÕIGUSKORD

- Ohvriabi seaduse muutmise seaduse eelnõu
- Alaealiste õiguserikkujate retsidiivsuse vähendamise tõenduspõhise multidimensioonilise pereteraapia programmi täismahus käivitamine
- Õigusrikkumisi toime pannud alaealiste kohtlemissüsteemi revisjon, sh alaealiste komisjonide süsteemi reform

11. ÕIGUSKORD

- Siseturvalisuse arengukava 2015-2020
- Majanduskuritegude menetluspraktika analüüs
- Korruptsioonivastase strateegia 2013-2020 elluviimine
- Vägivalla ennetamise strateegia 2015-2020 elluviimine
- Kriminaalmenetluse seadustiku muutmise eelnõu seoses ohvrite direktiivi ülevõtmisega

11. ÕIGUSKORD

11.7 Muudame pankroti- ja täitemenetluse kiiremaks, võimaldades mh täiturite ligipääsu täitemenetluseks vajalikele registritele ja ajakohastades rikeeldude/pankrotivõlglastega seotud regulatsiooni. Tõhustame piiriülest täitemenetlust.

11. ÕIGUSKORD

- Pankroti- ja täitemenetlust puudutavate seaduste muutmise väljatöötamiskavatsus
- Piiriüleste elatisasjade jaoks dokumendihaldussüsteemi iSupport kasutuselevõtmine
- Täitemenetluse seadustiku ja teiste seaduste muutmise seaduse väljatöötamiskavatsus

11. ÕIGUSKORD

11.8 Täiustame riikliku sunni meetmeid laste elatisraha maksmisest kõrvalehoidjatele ning muudame elatisnõuded kehtivaks kuni võlgade tasumiseni.

- Elatisnõuete täitmise tõhustamise meetmete analüüs ja ettepanekud (sealhulgas II pensionisamba arvelt elatisnõuete täitmise analüüs)

11. ÕIGUSKORD

11.13 Tugevdame ja laiendame abivajavate inimeste õiguskaitset (nt „www.juristaitab.ee“) ja hõlbustame ligipääsu kvalifitseeritud riigi õigusabile. Vaatame üle riigi antava õigusabi alused, et ühiskonna nõrgemad liikmed saaksid vajaduse korral õigusabi.

11. ÕIGUSKORD

- Kirminaalmenetluse seaduse muutmise seadus ja õigus kaitsjale direktiivi ülevõtmine
- Tsiviilkohtumenetluse seaduse muutmise väljatöötamiskavatus
- Riigi õigusabi ja esmatasandi õigusabi arendamise võimaluste analüüs

11. ÕIGUSKORD

11.16 Muudame õigusrikkumiste menetlemise (sh kriminaalmenetluse) paindlikumaks ja lihtsamaks, tagades menetluse inimest vähimal koormaval viisil ning arvestades rikkumiste raskusastet ja tagajärgi. Selleks uuendame kriminaalmenetluse seadustikku. Kriminaalmenetluse kiirendamiseks tõhustame politsei ja prokuratuuri töökorraldust.

11. ÕIGUSKORD

- Kriminaalmenetluse seadustiku muutmise seaduse eelnõu väljatöötamiskavatsus
- Efektiivse kriminaalmenetlusregistri loomine ja menetluste digitaliseerimine

11. ÕIGUSKORD

11.17 Tõstame kohtueelse menetluse kiirust ja riikliku süüdistuse kvaliteeti, suurendades prokuratuuri võimekust.

- Töökorralduslike ja personalialaste muudatuste sisseviimine prokuratuuris kriminaalmenetluse kiirendamiseks

11. ÕIGUSKORD

11.18 Ajakohastame julgeolekuasutuste ja prokuratuuri tsiviilkontrolli süsteemi, et tagada isikute põhiõiguste ja vabaduste kaitse ning minimeerida korrupsiooni ja kuritarvituste riski. Selleks analüüsime nii Õiguskantsleri kui Riigikogu komisjonide õigusi ja võimekusi.

- Analüüs õiguskantsleri ja Riigikogu komisjonide õigustest julgeolekuasutuste ja prokuratuuri üle tsiviilkontrolli tegemiseks

11. ÕIGUSKORD

11.24 Ehitame uue Tallinna Vangla Rae valda.

- Tallinna vangla kompleksi ja kinnipidamiskeskuse valmimine

11. ÕIGUSKORD

11.27 Jätkame kohtusüsteemi arendamist, sealhulgas arendame edasi kohtuvõimu sõltumatust suurendades kohtute enesekorraldusõigust ning tõhusama õigusemõistmise rakendamist.

- Kohtumenetluse kiirendamise reformi elluviimise jätkamine
- Kohtute seaduse muutmise eelnõu (kohtute esimeeste valiku ja nimetamise korra muutmiseks)

11. ÕIGUSKORD

11.28 Kohtumenetluse kiirendamiseks vähendame edasiselt kohtusüsteemi ülekoormatust, aja- ja rahakulukust, kõrvaldades menetlusseadustikest põhjendamatud takistused kohtuasjade kiireks menetlemiseks ning laiendades kohtueelseid ja -väliseid võimalusi õigusvaidluste lahendamiseks.

- Halduskohtumenetluse seadustiku muutmise vajaduse analüüs
- Jätkusuutliku kättetoimetamise süsteemi tõhustamine

17. LÕIMUMINE JA EESTIKEELNE HARIDUS VENE ÕPPEKEELEGA KOOLIS

17.6 Parandame kõigi Eesti elanike õigusteadlikkust ja ligipääsu õigusaktidele, selleks jätkame Eesti Vabariigi olulisimate seaduste tasuta elektroonilise kättesaadavuse tagamist ning tasuta juriidilise abi kättesaadavuse suurendamist Eestis enamlevinud emakeeltes.

- Riigi õigusabi ja esmatasandi õigusabi arendamise võimaluste analüüs
- Seaduste kiireks ja kvaliteetseks tõlkimiseks vandetõlkidele ja justiitsasutuste tõlkidele ühtse tõlketarkvara arendamine/soetamine ja ühtse tõlkemälu pidamine
- Seaduste tõlkimiseks vajalike vahendite koondamine tõlkekorralduse kiiruse ja tõhususe huvides Justiitsministeeriumisse

DEREGULEERIMISE PROGRAMM

Programmi läbivad eesmärgid:

- 1) kehtestada rohkem põhjalikult läbimõeldud reegleid;
- 2) arvestada õiguse kujundamisel sellega kaasnevate mõjude ja huvigruppide seisukohtadega;
- 3) panna Eesti ja ELi õigusega ettevõtjatele ja kodanikele väiksem halduskoormus.

DEREGULEERIMISE PROGRAMM

Sammud paremaks õigusloomeks:

1. Suurendame valitsuse vastutust uute eelnõude algatamisel selliselt, et kõik eelnõu väljatöötamiskavatsused peab heaks kiitma valitsus.
2. Suurendame huvigruppide kaasatust võimalikult varases poliitika kujundamise etapis.
3. Hindame kriitiliselt iga õigusakti vajalikkust ja kvaliteeti ning objektiivsuse tagamiseks kaalume eksperdikomisjoni moodustamist.

DEREGULEERIMISE PROGRAMM

4. Ettevõtjatele ja kodanikele kohustusi lisades seame eesmärgiks vähendada muid kohustusi.
5. Suurendame Justiitsministeeriumi vastutust õigusloomega tegelevate ametnike värbamisel ja arendamisel ning õigusloome tööplaanide ühtlustamisel. Justiitsminister teeb ettekande õiguspoliitika arengusuundade elluviimise kohta juba aasta alguses.
6. Seame eesmärgiks jõuda ministeeriumide ühismajas heade tavade kogumise teel ühtse õigusloome töökorralduseni.

DEREGULEERIMISE PROGRAMM

7. Suurendame muutmise seaduse pealkirja informatiivsust poliitiliselt oluliste eelnõude puhul.
8. Muudame ühtsemaks valitsuse seisukohtade esindamise eelnõude menetlemisel Riigikogus.
9. Lähtume sellest, et valitsuse poliitika EL eesistumise kontekstis peab silmas paremat õigusloomet.

JUSTIITSMINISTEERIUM

Aitäh!